

ZEYTİNİN ÖNEMLİ ZARARLISI
ZEYTİN GÜVESİ (*Prays oleae* Bern.)

Bilindiđi gibi zeytin verim ve kalitesinin artırılmasına yönelik alınması gereken önlemler arasında hastalık ve zararlılarla mücadele büyük önem taşımaktadır. Zeytin Güvesi özellikle meyve döneminde oluşturduğu meyve dökümleri ile önemli ekonomik zararlara yol açan zararlıların başında gelir.

Zeytin Güvesi ergin kelebeğinin boyu 7-8 mm, kanat açıklığı ise 13-16 mm kadardır. Genel görünüşü gümüşü renklidir. Ön kanatların üzerinde siyah renkli lekeler ve kenar uçlarında ise gümüşü saçaklar bulunur (Şekil 1a,b). Dişilerin vücudu, erkeklerden daha tumbul yapılıdır.

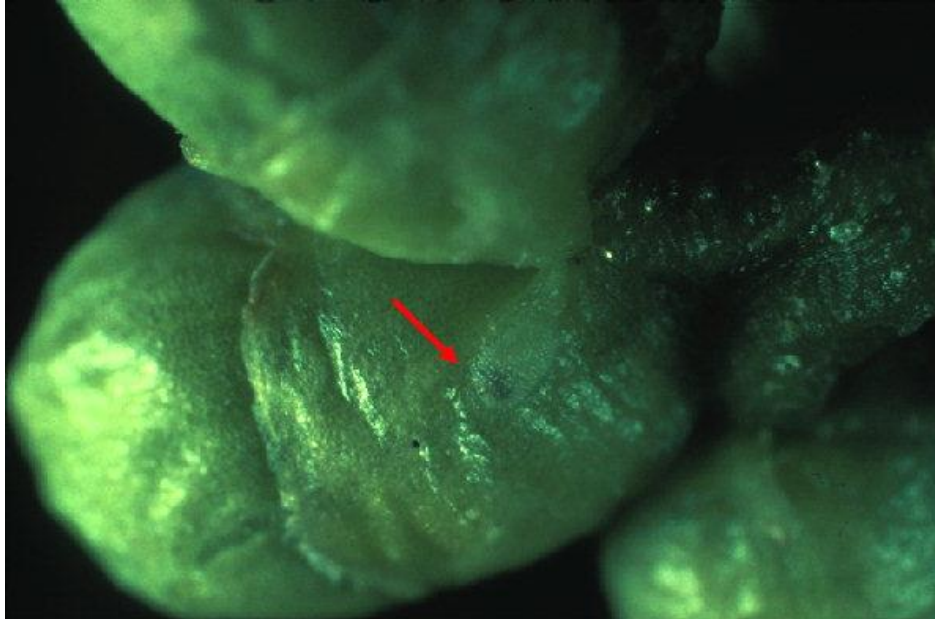

a

b

Şekil 1. Zeytin Güvesi ergini (a,b)

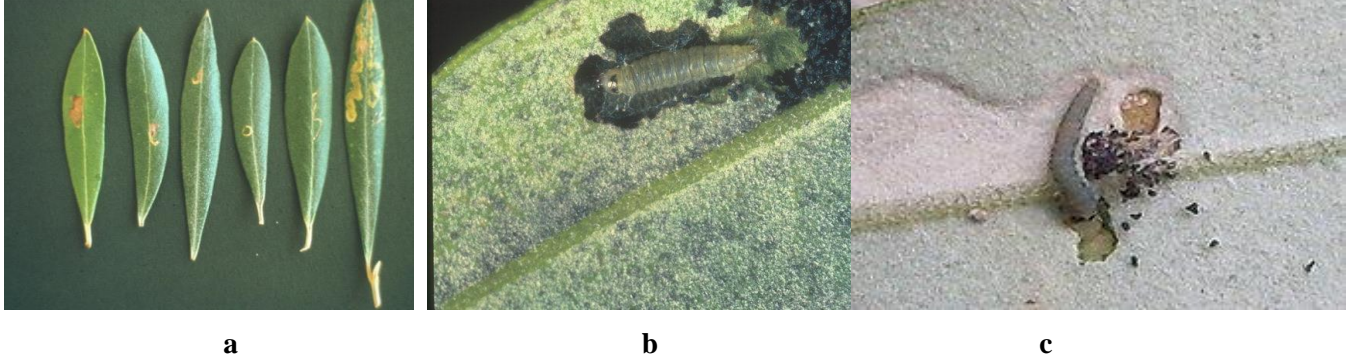

HAZIRLAYANLAR
Mert MURAT, (Teknik Şef)
Özgür TUZLU, İsmail ÇIRAK
Nejdet KARADUMAN (Tarımsal Araştırma Müdürü)

Şekil 2. Çiçek tomurcuğuna bırakılmış yumurta

Yumurta (**Şekil 2**), 0.25 mm çapında ve basık kubbe biçiminde olup, üzerinde arı peteğini andıran desenler bulunur. Yeni bırakılan yumurta önce şeffaf, açılmaya yakın ise kirli beyaz ve sarımsı renk alır.

Zeytin Güvesi, yalnız larva (kurtçuk) döneminde zararlı olmaktadır. Zarar yaptığı bitki gelişim dönemine göre; "Yaprak nesli", "Çiçek nesli", "Meyve nesli" olmak üzere yılda 3 nesil vermektedir.

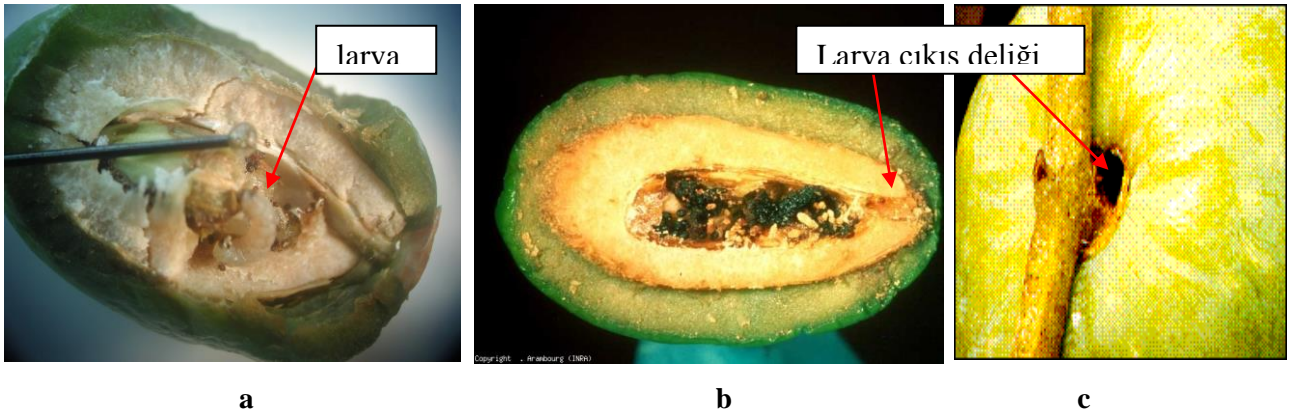
Şekil 3. Yaprakta Zeytin Güvesi larvası ve zararı (a,b,c)

Şekil 4. Çiçek tomurcuklarında Zeytin Güvesi zararı

Yaprak nesli larvaları, yaprağın iki epidermisi arasında açtıkları galeriler ve yaprak ile sürgün uçlarında beslenmeleri ile zararlı olurlar(**Şekil 3**).

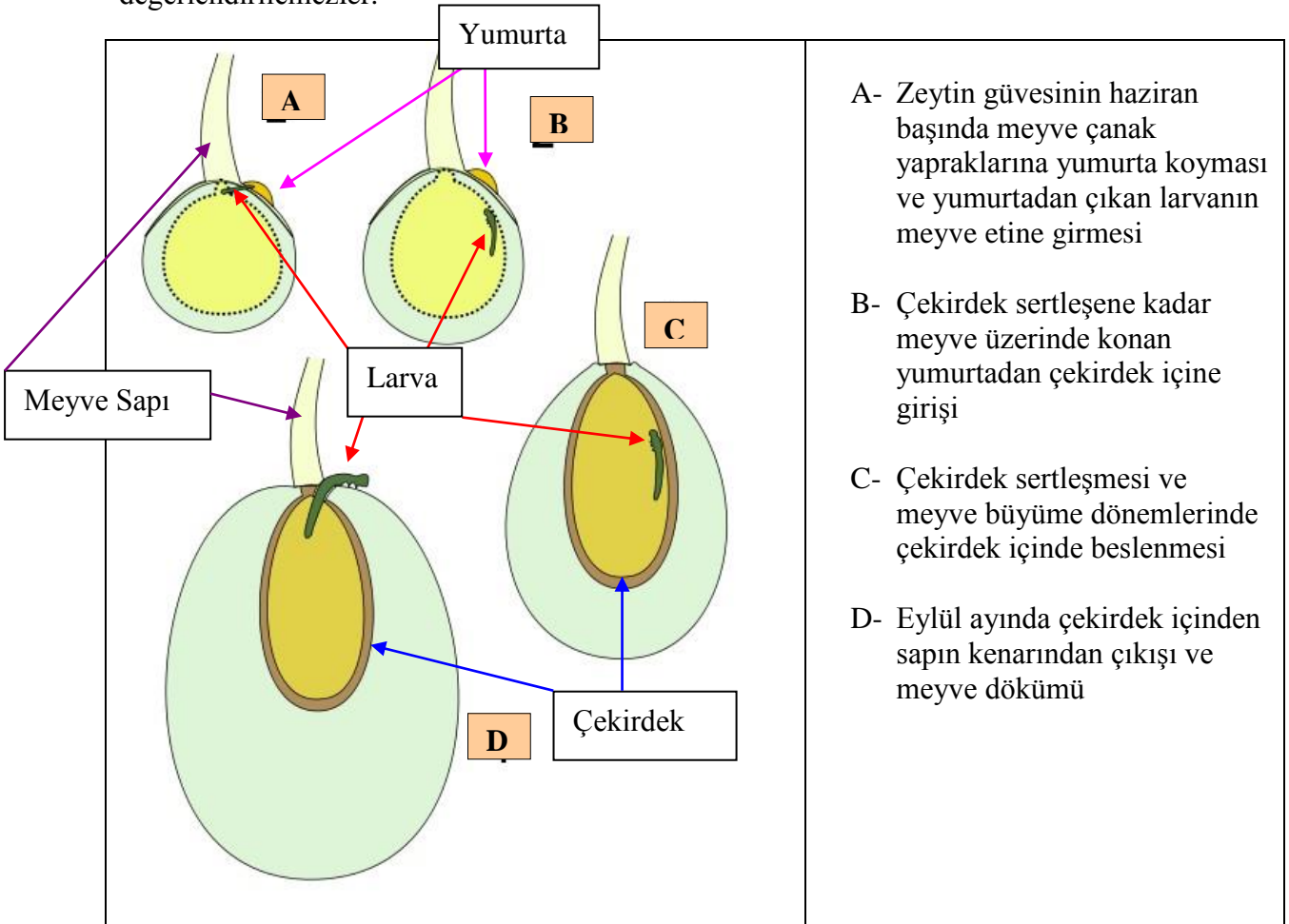
Çiçek nesli larvaları, çiçek salkımları arasında, salkımlardaki çiçek ve tomurcuklarda beslenerek meyve tutumunu azaltırlar (**Şekil 4**).

Şekil 5. Meyvede Zeytin Güvesi larvası (a) , çekirdekte zararı (b) ve meyvede sapı dibinde çıkış deliği (c)

En önemli zarar ise, meyve neslinin neden olduğu yeni oluşan meyvelerde Haziran ayı civarında ve henüz yağlanmamış iri danelerde Eylül-Ekim aylarında görülen meyve dökümleridir

meyve nesli larvaları, zeytin danelerinin karabiber veya mercimek büyüklüğünü aldığı Haziran ayı civarında meyvelerin çanak yaprakları üzerine bırakılan yumurtalardan oluşur. Larvalar yumurtadan dış ortama çıkmazlar, yumurta kabuğu altından ve meyve sapı dibinden meyvenin içine girerek çekirdeğe ulaşırlar (Şekil 6A,B). Larvalar meyveye girerken, sapla meyvenin bağlantısını bozarlar. Bu tür meyveler buruşup kararır ve dökülür. Bunlara "karabiber dökümü" denir. Meyve içine giren larvalar, önceleri çekirdek evinin iç yüzünde, daha sonra tohum teşekkül etmeye başlayınca, tohumla beslenerek gelişmelerini sürdürürler (Şekil 5a; Şekil 6B,C) . Bu larvalar, bölge ve iklim koşullarına göre, 2.5-3.5 ayda olgunlaşarak gelişmelerini tamamlar. Pupa olmak üzere, meyvenin içinden ve yine sapa yakın bir yerden dışarı çıkarlar (Şekil 6D). Bu çıkış esnasında, sap dibinde gözle görülebilecek büyüklükte bir delik açarlar (Şekil 5b,c) . Bu sırada, meyve sapı ile meyve eti bağlantısını yok ederek, bu tür meyvelerin dökülmesine neden olurlar. Bu dökülen meyvelerin Zeytin Güvesi'nden kaynaklandığı meyve sapının bulunduğu bölgeden meyve eti kesilerek meyve çekirdeğinde delik görülmesi ile anlaşılır. Genel olarak Eylül başlarından itibaren gerçekleşen bu olay sırasında dökülen meyveler henüz yağlanmadıkları için değerlendirilemezler.

Şekil 6. Zeytin Güvesi'nin meyvedeki yaşamı

TARIMSAL ARAŞTIRMA MÜDÜRLÜĐÜ

Zeytin güvesinin meyvelerdeki zarar oranı yıllara ve bölgelere göre değişir. Bazı yıllarda bu zarar %30'a kadar ulaşan ürün kaybına neden olabilmektedir.

Mücadelesi:

Özellikle meyve nesline karşı zararlıının yoğunluğu yeterli seviyede ise (**mercimek iriliğindeki meyvelerin %10'nda canlı yumurta ve/veya larva olduğunda**) ilaçlama yapılması ihmal edilmemelidir. Bu zararlıya karşı yapılacak mücadeleye İl ve/veya İlçe Tarım Müdürlüęü ile Birliğimiz ve kooperatiflerimizin uyarıları dikkate alınarak aőağıdaki ilaçlardan biri ile ilaçlı mücadele yapılabilir. İklim koşullarının yağışlı olması ve zararlıının meyve nesli larvasının yumurtadan dış ortama çıkmayıp doğrudan meyve içindeki çekirdeğe girmesi gibi koşullar dikkate alınarak ilaçlamada sistemik etkili ilaçlar (**Dimehoate etkili maddeli ilaçlar**) tercih edilmelidir. Ayrıca, bitkinin ve meyvelerin dengeli beslenmelerini sağlamaya yönelik Tariő ZF Zeytin Yaprak Gübresi'nin de kullanılacak ilaç ile karıştırlarak uygulanması uygun olacaktır. Daha detaylı bilgi ve tereddüt edilen hususlarda bağlı olduğunuz kooperatif veya Birliğimiz Kalite ve AR-GE Müdürlüęü ile temasa geçiniz.

ZEYTİN GÜVESİ ZARARLISINA KARŞI KULLANILACAK İLAÇLAR

Etkili Madde adı ve Oranı	Formül asyonu	Doz 100 Litre suya	Son ilaçlama ile hasat arasında ki süre
Beta Cyfluthrin 25 g/l	EC	25ml (Çiçek ve meyve nesline karşı)	14
Chlorpyrifos ethyl 480 g/l	EC	150 ml	
Cyfluthrin 50 g/l	EC	25 ml (Çiçek ve meyve nesline karşı)	14
Deltamethrin 25 g/l	EC	30 ml (Çiçek ve meyve nesline karşı)	14
Dimethoate 400 g/l	EC	100 ml (çiçek nesline karşı)	21
Dimethoate 400 g/l	EC	150 ml (meyve nesline karşı)	21
Diflubenzuron %25	WP	40 gr (Çiçek nesline karşı)	14
Lambda Cyhalothrin 50 g/l	EC/CS	15 ml (çiçek nesline karşı)	3
Triflumuron %25	WP	40 g (Çiçek nesline karşı)	42

HAZIRLAYANLAR

Mert MURAT, (Teknik Şef)

Özgür TUZLU, İsmail ÇIRAK

Nejdet KARADUMAN (Tarımsal Araştırma Müdürü)